

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

13. Irrisiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

sis, qui non permittunt sibi ostendi veritatem, neque pœnarum, neque iudicii. Velant etiam faciem Domini hypocritæ, contra quos est illud Propheta: *Vt, qui profundi estis corde; vel juxta Marginalem, qui in profundum absconditis cor.* Hi videntes non vident, & audientes non intelligunt: quia verè *Verbum velatum est ante eos, aut juxta alios, velatum ab eis.*

Ysa 29. Margin. Luc. 9.

ILLUSIONES.

PUNCTVM XIII.

Et illudebant ei. Luc. 22.

Super quem iussistis, ô Iudæi? super quem dilatastis os, & eiecistis linguam? Annon super eum, qui est Sapientia Patris? Et nunquid non vos filii scelesti, semen mendax, semen Chanaan, & non Iudæi?

Ysa 57. Dan. 13.

Quam verè semen Chanaan, execratum scilicet, ob illam audacitatem Noëmi! Noë plantavit vineam: *(Vinea mea electa, ego te plantavi. Vinea facta est dilectio meo. Vinea Domini exercituum, domus Israël est.)* & inebriatus est. Interlinearis, calice passionis. *(Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum?)* Certè multiplex fuit potus iste *(inquit Hugo Cardinalis)* contumeliarum, detractio, verberum, alaparum, sputorum, aceti, mortis. Unde in Threnis: *Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absinthio. Et nudatus in tabernaculo, id est, in medio fuorum ad majorem confusionem, vel nudatus propriis vestibus, aut à suis derelictus, aut etiam nudatus, quia tunc maxime apparuit assumpta humanitas, & infirmitas, & propterea irrisus, factus nimirum Iudæis scandalum, gentibus autem stultitia.*

Gen. 9. Ysa. 5.

Hugo Card. in Gen. c. 9.

Thren. 3. Gen. 9.

Chryf. hom. 28. in Matth. Ysa. 52.

Margin. ib.

Chrystomus: Hæc omnia Isaias ille prædixit, qui paucissimis verbis omnem hanc contumeliam multè antè aperuit: *Quomodo iudæi, inquit, obstupescant super te multi, sic inglorius erit inter viros aspectus tuus, & forma tua à filiis hominum, vel, sic Speranza Scriptura selecta.*

*ingloria erit ab hominibus species tua, & gloria tua à filiis hominum. Quid enim (subdit) illi contumeliæ potest exæquari? In faciem illam, quam fluxus mavis reveriti sunt, quam Sol in Cruce videndo radios occulit, spuebant, caput percutiebant, abundè animos suos explentes, & vulnera contumeliosissima inferentes, colaphi cædentes, & palmas in faciem ejus dantes, quibus spæcendi contemptum addere non verebantur. Verba rursus derisionis plena proferebant: *Prophetiza nobis, Christe, dicentes, quis est, qui te percussit? Sic illudebant, quoniam Prophetâ ipsam esse plerique dicerent. Alius verò Evangelista dicit, quia velamine suâ facie adoperatâ hæc faciebant, quasi quendam infamem, & nullius rei hominem, non liberi solùm, verùm etiam servi deludentes.**

En nunc igitur Samson illusus à Philisthæis, quando veluti obducto velamine eruerunt oculos ejus. En, inquam, hic tristis illa Samsonis instaurata tragedia, ubi eum post vincula, funes, excarcerationem, irriserunt, & scommatibus profecerunt.

Filii stultorum. *Et ignobilium, & in terra penitus non parentes, nunc in eorum canticum Iob. 39. versus sum, & factus sum eis in proverbium. Hebraicè: Et factus sum eis in sermonem, vel in fabulam. Quasi diceret: Compotant de me cantilenas, ut sit de miseris, notat, vel ridiculis.*

Et in me psallebant, qui bibebant vinum.

Heu! heu! *Vbi eras, cum me laudarent simul astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei? Erubi nunc sis? An non extrate præ stupore rapiatis, dum me isti non laudant, sed illudunt?*

Inter innumeras calamitates, quas patientissimus ille tulit, eam præ cæteris sensisse visus est: *Nunc autem derident me juniores tempore. Reminiscitur enim Iob (inquit ibidem Hugo Carenensis) quanta afflictis exhibuerit beneficia pietatis, qui nunc à stultis, & penitus indignis deridetur. Et Lyranus: Postquam Iob descriperat magnitudinem prosperitatis, in quâ fuerat, hic consequenter describit*

Eccc magi-

Eccc magi-

Luc. 22.

Judic. 16.

Sa in suis

Psal. 68. Iob. 38.

Iob. 30.

Hugo Card. ib.

Lyran. ibid.

magnitudinem aduersitatis, in quam incidat: & primo ostendit, se turpiter vilipensum contra precedentes honores, & excellencias.

Adeo sensit Rex Saul eum irrisionis sensum, ut ne irrideret, diceret ad armigerum suum: *Evagina gladium tuum, & percute me.* Heu! cur, Rex, ita ad mortem properas? Ne forte, subdit, *veniant incircumcisi isti, & interficiant me, illudentes mihi;* quasi, juxta Abulensem, diceret: *Non tam ipsam mortem, quam irrisionem sentirem.*

1. Reg. 31. Sauli mors irrisione tolerabilior visa. Abul. ib. q. 8.

Rideri vel à Deo Iob iniquitavit. Iob. 9.

Iretum ipsummet patientiæ prodigiū Iob, vel ab ipso Deo in suis ætumnis quodammodo irrideri, tam graviter tulit, ut ipsam pariter mortem præoptavit: *Si flagellat, inquit, occidat semel, & non de poenis innocentium rideat.* Quasi levius duceret mori, & mallet occidi, quam irrideri.

Abul. q. 39. in Iudic. 16. Samson cur non fratrem casus, at captus.

Quærit Episcopus Abulensis, cur Philistini captum infensissimum hostem Samsonem non protinus occiderunt: *Quia, inquit, non reputabant completam vindictam, si eum occiderent, idem conati sunt accipere eum vivum, ad illudendum ei.* Quasi illis multo acerbior videretur post tot calamitates irrisio.

Plut. in Alc. Illusio gravior visa Alcibiadi exilio, vulneribus &c.

Tertor Deos immortales, inquit, quondam Alcibiades apud Plutarchum, *me exilium in Laconia non sensisse, nec proserptionem honorum, nec vulnera corporis, quantum verbum irrisionis, quo me Chiesiphon in facie illisit.*

Illusiones canos adducunt. Psal. 6. Theod. ibid.

Nihil sanè est, quod citius hominem ad ca vitium ipsam deducat, quam si illusionibus, ac irrisionibus fatigetur. *Inverteavi, aiebat David, inter omnes inimicos meos. Vbi peregre regie Theodoretus: Malis omnibus graviora sunt inimicorum convitia; hæc enim consumunt, & liquefaciunt, & ad extremam senectutem adducunt.*

Christus inter unius noctis illusiones incanuit. Apoc. 1.

An hoc forte alludit, quod inter candelabra (dicam inter faces, ac lateras funeberrima noctis, quæ Christus exortans, ac in juvenis affectibus, ut ad diem usque iudicii revelandæ fuerat) Ioannes vidit similem filio hominis, & capillos capitis ejus albos tanquam lana alba? Heu! heu! quæ sæcula pœnaram ille subit, qui inter unius noctis spatium totus canus apparuit?

Et tunc illud facile intelligo, si non fallor: *Deducetis canos meos cum dolore, vel cum dolore ad Inferos, id est, efficietis, ut ego senex dolore, & mœstitia moriar; quin immo senio meo accelerabitis mortem.* Ita Abulensis, & Vatablus. Et eruditè Cornelius à Lapide. *Octava fuit hæc crux Jacobi.*

Verè spiritus tristis efficiat ossa. Vnde & sententiosè, ut assolet, Seneca: *Nullus major labor, quam ferre illusiones.*

Annon ad irrisiones illas: *Ascende, calus; ascende, calus; in ultionem vini Dei usque protinus irruerunt?*

Non irrides hominem in amaritudine anime. Eccl. 7.

Oculum, qui subannat patrem, effodient cum corvi de torrentibus. Ut propterea cæci Hebræi facti sunt, quod misericordiarum hunc Patrem subannant: Arhanasius: *Illudebant infelices Domino, & non animadvertent illud propheticum contra ipsos adimpleri: Illusores dominabuntur eorum.*

Quod verè penitus infensati Dei sapientiam habent in derisum, & in similitudinem impievit!

Nunc, nunc planè deridetur iusti simplicitas. Iob. 12.

An forte divinum hoc est: pur ridiculum? Objectum risus ex Philosopho: *Facies distorta sine dolore.* Hæcne tanto dolore tumens ad risum, & non potius ad commiserationem commoveat: *Vidimus eum, & non erat aspectus, & reputavimus eum quasi leprosum, percussum à Deo, & humiliatum, ad Hebraicum, אלהים ומכה מכה Muleh Eloham umngeneh, percussum Deum, & humiliatum.* O Deum verè percussum, ac verè humiliatum! *Propheta nobis, Christe, quis est, qui te percussit?*

Illudunt ei cædentes, ut ridet, ac pungunt. *Patris parvulorum sanu verbera, non amaram, inquit Chrysologus. Ut parvulisti illudunt; ut grandævum, ac veteraquam feriant!* O irrisiones planè dolorosas! O dolores penitus non ridendos, sed verè lugendos!

Irrius Christus, ac illusus est. Fratres: quia nos, nos ridiculi sumus, & vani in omnibus. O quam celebra nobis cogitationes

Illusiones Christi non ridenda, sed deploranda. Irrius Christus, quia nos deridituli.

Chrysol. ser. 38

Illusiones Christi non ridenda, sed deploranda. Irrius Christus, quia nos deridituli.

Gen. 42. Alii in Glof. Abul. Vatabl. Corn. à Lap. ibid. Sen. in ep. 4. Reg. 2.

Arhanas. de Pass. & Cruce Dom.

Sap. 5.

Iob. 12.

Oleas. ibid.

Chrysol. ser. 38

Illusiones Christi non ridenda, sed deploranda. Irrius Christus, quia nos deridituli.

iones sine intellectu! Quam frequenter insulsa verba, & actus sine fructu, quam insipida, quam indecora, ut scilicet est nostra conversatio! Non est, non est spiritus in eis, vana sunt opera, & risu digna, in tempore visitationis suae peribunt.

Nos interim merito irridendi, ac veluti pueri colaphizandi, irridentibus, ac forte caedentibus irascamur? Et putasne potest iste, ut quærit Chrysologus, vulneribus invenerit victoriam, qui nec totum palme acquirere vult coronam? Potest iste merito inquirere gloriam, cui pro honore divino gravis videtur injuria?

Cave, cave, ne contra te dicatur illud: Et ego eligam illusiones eorum; vel ut habet Hieronymus, *illufores eorum*, à quibus nimirum sempiterno opprobrio illudantur; ac merito, quod post ranta à Christo patientissimè exceptas illusiones, ipsi nullatenus pertulerint illudi, aut irrideri.

Hec! quantum Christus illusus! Ego autem sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis. Tertullianus hic eruditissimè legit: *Opprobrium hominum, & nullificamen populi*. Et libro de patientia, singularem, divinamque ejus præcipuè in ferendis illusionibus patientiam admirans: *Taceo, inquit, quod figitur, in hoc enim venerat. Nunquid tamen subeunda morti etiam contumeliosus opus fuerat? Sed saginari voluptate patientia discessurus volebat. Despuitur, verberatur, irridetur, scælis vestitur, scædioribus coronatur. Saginari, saginari voluptate patientia discessurus volebat. Saturabitur opprobriis.*

Ob id attentissimè ambabus auribus excipiebat opprobria, amantissimè videbat illusiones, lætissimè, gloriante, cum deliciis omnia contumeliarum genera perfererebat. Sic peracutè Cyril. Alex. ea Salvatoris verba, *ut gaudium meum in vobis sit*, expendit, & ad rem premit. *Quid significat, inquit: Ut gaudium meum in vobis sit? Homo factus unigenitus Dei Filius, absq. peccato omnia sustinuit, qua Iudaorum excogitare perveraciam potuit: nec unquam spiritus delectatus, verbis acris, verberibus caesus, & tandem patibulo affixus ulla merore affectus fuit, sed decenti semper ipse gaudio plenus, (quoniam voluntatem Patris consum-*

plere videbat, & homines hinc salutem habituros non ignorabat) illa opprobria delicias sibi esse putabat.

Hinc illud in illusionibus, contumeliis, opprobriis admirandum silentium, quod quidem pulchre expendens Chrysologus: *Tacet, inquit, qui volens patitur, clamat, qui laetatur in vitio. Hic coram tonde se obmutescit, non clamabit. Cum malediceretur, non maledicebat, ergo opprobria, ac illusiones pro deliciis habebat.*

Tunc est pœna (sic fatur in suis Declamationibus magnus ille Rhetor,) cum periturus trepidat: hæret, cum restringit supremo vincula conatu. *Volo perituri prius videre pallorem, audire gemitus: volo, circumspiciat, volo, queratur. Quasi diceret: Nam nisi hæc faciat, non videtur invitus pati, immò nec pati. Hoc de humanis affectibus ille tam eleganter, quam verè, non de divinissimis Salvatoris: qui licet humanitus sentiret opprobria, atque supplicia, divinitus tamen, hoc est, suprè illà divinissimà portione, dum mediis in cruciatibus, falsis que accusationibus, vel usque ad iudicis admirationem tacuit, & summo gaudio plenum se esse, & spontaneo animo opprobria pro deliciis habere, manifestè ostendit.*

Sed jam tandem puncto huic, proximeque antecedentibus, veluti coronidem faciat Drogæ de Sacramentis Dominica Passionis. *Dedisti, Domine, corpus tuum percutientibus, & genas tuas vellentibus. Faciem tuam non avertisti à conspuentibus in te, ut alapa tuæ alapas meas removeant, & flagella flagellis expientur, & opprobria exprobrantium, quæ ceciderunt super te, auferant à me opprobrium sempiternum. Hæc sunt lintheamina mundissima carnis tuæ, quibus vulnera mea ligasti, ô Samaritane misericors, ut imponeres me super jumentum tuum, & perduceres in stabulum: quoniam verè languores nostros ipse tulisti, & dolores nostros ipse portasti, cuius livore sanati sumus.*

In domo ergo Principis Sacerdotum, velatâ facie, colaphizetur Christus: quia in domo conscientie, cæcatâ mente, colaphizatur Christianus. Quod n. Christi? in publico;

Ierem. 51.

Chrysol. quo supra. Illusionis impatiens mortum pro Deo non feret.

Isa. 66. Hieron.

Psal. 21.

Tertull. l. 3. contra Marc. c. 7. Lib. de pat. c. 3.

Cyrril. Alex. lib. 10. in Joan. c. 21.

Chrysol. ser. 23

Quintil. declam. 21.

Drog. de Sacram. Pass. Isa. 50.

Luc. 10.

Isa 53.

publico; ego patior in occulto: quod ille foris à ministris Caiphæ, ego intus à negotiis Satana: quia supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: faciem mihi velaverunt, faciem meam in terrâ defixerunt, & dorsum incudem suam fecerunt: & supra dorsum meum fabricaverunt peccatores.

Matth. 26.

2. Cor. 12.

Nonne & Petrus velaram habuisse faciem videtur? Unde tertio colaphizatus est? quia tertio negavit. Et Paulus tertio rogavit Dominum, ut auferret à se Angelum Satana, qui eum colaphizabat. Uterque ergo Apostolus colaphizatus est, ille intus, iste foris. Et tamdiu faciem habuit velatam Petrus, donec respexit eum Christus. Respectus Christi fuit recordatus Petri. Cum ergo & tu peccatorum fiendo recordaris, à Christo videris: immò sublato velamine Christum vides. Hactenus Drogo tam acurè, quam piè.

NOCTURNÆ pœnalitates.

PUNCTVM XIV.

Tunc congregaverunt ad eum universam cohortem, &c. Et genuflexo ante eum, illudebant ei. Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus. Et postquam illuserunt ei, exuerunt eum chlamyde, &c. Matth. 27. Et veniebant ad eum, & dicebāt: Ave, Rex Iudaorum. Et dabant eum alapas, &c. Ioan. 19. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Luc. 22. Iesum verò tradidit voluntati eorum. Luc. 23.

ET eris in die illâ, non erit lux, sed frigus, & gelu. Marginalis: sed nox congelata, id est, tenebrosa. Verè noctem hanc tenebrosus turbo possedit. Hac est hora vestra, & potestas tenebrarum. Et erit dies unâ, quæ (quantæ pœnalitatis extiterit) nota (per experientiam) est Domino: non dies, neque nox; quia nihil diei jucundum, neque ullâ noctis quietem habuit: noctem etenim illi verterunt in diem, & diem in noctem. Totam siquidem penè ducentes in somnum (sic piè Laurentius Justinianus) nullam Domino requiem tradiderunt.

Plusquàm trecentio (subdit ille) fuerant, quod tunc illis permittebatur implere: quam obrem eos nova irrisorum genera contra dominum meditato fuisse, indubium est. Hinc Iudæi necem clamoribus, inde convitiis subsannabant: nunc calcibus, nunc manu, nunc virgâ, nunc in pulsionibus venerandum dilantabant. Media tunc Corporis. Majora prorsus, & graviora sunt, quæ à sceleratis Pontificibus, Phariseis, ac ministris perpeffus, quàm cogitari valeant, tamesi inaudita quadam meditentur. & aspera: nâ furore bacchantes, ac velut amentes, in illum rabido ore, ac armatâ manu saeviebant.

Factus fuerat ille tanquàm vas perditum, & sicut homo mortuus à corde, audiens vituperationem multorum commorantium in circuitu. Eorum siquidem nonnulli irridentes illum, genuflectentes dicebant: Ave, Rex Iudaorum. Quidam verò arundinem accipientes in manibus, venerandum ejus caput cædentes, irrisoriè dicebant: Prophetiza nobis, Christo, quis est, qui te percussit. O inaudita à sæculis crudelitas! & horrendum spectaculum, Regem aspiciere gloria, cui cælorum famulantur obsequia, tantis lacessiti injuriis, opprobriis gravari, atque incomparabilibus dilaniari pœnis! Mirabantur planè cæli, mirabantur Angeli, omniumque celestium spirituum legiones, videntes Verbum, per quod facta sunt omnia, contemni à perfidis, Sapientiam hominum fordissima super se spura suscipere, undique Dei Filium artritum, & respectum, agitatam, illusum.

Quid, quod nonnulli calcibus Dominum pessundantes, scapulas, os, & omne corpus

Idem c. 10.
Et calcibus im-
pingebant.